

ISSN 2181-7839

XALQ TA'LIMI

PUBLIC EDUCATION

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
XALQ TA'LIMI VAZIRLIGINING
ILMIY-METODIK JURNALI

SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL
MINISTRY OF PUBLIC EDUCATION OF THE
REPUBLIC OF UZBEKISTAN

3
2020

www.xtjurnali.zn.uz

<https://t.me/xalqtaлимijn>

TAHRIRIYAT

- 4 Jismoniy madaniyat, jismoniy tarbiya, sog'lom turmush tarzi – salomatlik asosidir

TA'LIM VA TARBIYA NAZARIYASI

- O. Xamidov 6 Ilm-ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yilida pedagogik sohani yuksaltirishning istiqbolli yo'nalishlari
- B. Ma'murov, I. Xamraev, B. Ma'murov 10 Zamonaviy sharoitda jismoniy tarbiya va sport mutaxassislarini tayyorlashning o'ziga xos xususiyatlari
- Adiba Baxronova 14 O'qituvchilarni darsdan tashqari tarbiyaviy faoliyatda oila bilan hamkorlikka o'rgatish masalalari
- N. Davronov 18 Sog'lom avlod tarbiyasida milliy qadriyatlarning ahamiyati
- A. Sattorov 20 Bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilarida kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning nazariy asoslari
- R. Kadirov 25 Talabalarni ilmiy faoliyatga jalb etishning pedagogik - psixologik xususiyatlari
- R. Shukurov 30 Talabalarda sog'lom turmush madaniyatini shakllantirish tizimini takomillashtirish
- S. Abduyeva 35 Tizimli yondashuv asosida talabalar jismoniy tarbiya bo'yicha ilmiy faoliyatini tashkil etish xususiyatlari
- G'. Salimov, J. Jalolov 38 Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida sport turlari bo'yicha jismoniy tarbiya to'garaklarini tashkil etishning tashkiliy-pedagogik asoslari
- B. To'xtayev, S. Turayev, O. Tursunov 41 Jismoniy tarbiya va sport sohasining pedagogik o'lchov metodlari

TA'LIM VA TARBIYA METODIKASI

- N. Muxitdinova, A. Afraimov 45 Sport mashg'ulotlari jarayonida o'quvchilar jismoniy tayyorgarligini rivojlanish ko'rsatkichlari
- I. Saidov 49 Boshlang'ich ta'limda jismoniy tarbiya darslari orqali o'quvchilarning jismoniy tayyorgarlik darajasini oshirish metodikasi
- M. Fatullayeva 52 Maktab o'quvchilari uchun (11-12 yoshli) yengil atletika sport mashg'ulotlarining asosiy vosita va uslublari
- M. Abdullayev 56 Yengil atletikachilarni tayyorlashda (10-12 yoshlilar) jismoniy tayyorgarlik dinamikasini aniqlash mezonlari
- N. Sabirova 61 Ta'lim muassasalarida futbol o'quv mashg'ulotlarini tashkil qilish strategiyasi
- S. Qurbonov, K. Yodgorov 66 Yosh basketbolchilarning jismoniy tayyorgarlik jarayoni
- M. Abdullayev, Z. Turayeva 69 Qizlar jismoniy tayyorgarligida sog'lomlashtiruvchi gimnastika mashg'ulotlarining ahamiyati
- Q. Arslonov, F. Muzafarova, J. Jo'rayev 73 Kurash usullarini yangi bosqichda o'rgatish texnologiyalari

Anvar SATTOROV,

Buxoro davlat universiteti "Fakultellararo jismoniy madaniyat va sport"
kafedrası o'qituvchisi, PhD

BO'LAJAK JISMONIY MADANIYAT O'QITUVCHILARIDA KASBIY KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI

Annotatsiya

Ushbu maqolada bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarida kasbiy madaniyatni shakllantirish imkoniyatlari, shuningdek, jismoniy madaniyat va estetik tarbiya orasidagi uzviy bog'liqlik, sport va jismoniy tarbiya tarixi va o'qituvchilar uchun muhim bo'lgan asosiy qoidalar tahlil qilingan.

Kalit so'zlar. Ta'lim tizimi, jismoniy tarbiya, jismoniy madaniyat, estetik tarbiya, shakl, ritm, dinamika, mayinlik, harakat silliqliqi, tavakkalchilik, aniqlik, vaqt hissi, texnika, strategiya, taktika, musobaqa.

В статье анализируются возможности развития и ключевые положения профессионального становления культуры будущих учителей физической культуры, а также связи между физической культурой и эстетическим воспитанием, история физической культуры и спорта.

Ключевые слова. Система образования, физическое воспитание, физическая культура, эстетическое воспитание, форма, ритм, динамика, гибкость, пластичность, риск, точность, чувство времени, техника, стратегия, тактика, соревнование.

The article analyzes the development opportunities and key provisions of the professional development of the culture of future physical education teachers, as well as the relationship between physical education and aesthetic education, the history of physical education and sports.

Key words. Education system, physical education, physical education, aesthetic education, form, rhythm, dynamics, flexibility, plasticity, risk, accuracy, sense of time, technique, strategy, tactics, competition.

Dunyo amaliyotida shaxsning ijodiy imkoniyatlarini rivojlantirishga qaratilgan ijtimoiy va tashkiliy-pedagogik shart-sharoitlar, ilmiy-metodik ta'minot va axborot-ta'lim muhitini shakllantirish, ta'lim jarayoni komponentlari diagnostikasi asosida kasbiy-pedagogik kreativlik muammolarini yechish, ta'lim sifatini kompleks boshqarish, yagona elektron tizim orqali ta'limni amalga oshirishning talaba-pedagog-talaba munosabati, ta'limning umumkasbiy va mutaxassislik komponentlariga asoslangan intellektuallashtirilgan tizimlarini takomillashtirish, zamonaviy didaktik vositalarni o'qitishning bosqichli modeli asosida qo'llash, ta'lim oluvchilarning kreativ kompetentligi (ijodiy tafakkur, mujassamlashtirish qobiliyati, tahlil-sintez-umumlashtirish), innovatsion texnologiyalar vositasida rivojlantirishning yangi metodlari mohiyatini ochib berishda kompetensiyaviy yondashuv imkoniyatlaridan samarali foydalanish zaruriyatga aylangan.

O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimining asosiy vazifalaridan biri – oliy pedagogik ta'lim jarayonida talabalarning jismoniy imkoniyatlarini ochish va ularni rivojlantirish hisoblanadi. Ushbu g'oya umumxalq manbalar va milliy-tarixiy ildizlarga ega: u folklorida, xalq pedagogikasida, Sharq mutafakkirlari, keyingi davrlar ma'rifatchilari asarlarida, hozirgi zamon pedagogikasida aks ettirilgan.

Bo'lajak o'qituvchilarda umumiy kasbiy-pedagogik madaniyatni shakllantirish, bo'lajak o'qituvchining kasbiy madaniyatini rivojlantirish, pedagogik muloqot komponentlari, bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy-madaniy munosabatlari, bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy-madaniy munosabatlarning shakllantirilishi, kasbiy-pedagogik muloqot madaniyati, pedagogik muloqot mahoratini takomillashtirish masalalari mamlakatimiz olimlari tomonidan munosib ravishda o'rganilgan.

Jismoniy madaniyat va estetika ajralmas tushunchalardir.

Estetika jismoniy madaniyatning barcha tarkibiy qismlarini puxta qoplaydi. Shunday ekan, jismoniy madaniyatning estetik aspekti e'tirozga o'rin qoldirmaydi.

Modomiki, jismoniy madaniyat – shaxs ijtimoiy-tarixiy amaliyotining natijasi ekan, uning tarixiga nazar tashlash, jismoniy madaniyat estetikasi g'oyasi, uning eng muhim komponenti bo'lgan – sportni, albatta, ijtimoiy kontekstda rivojlantirishga imkon beradi. U ijtimoiy hayotning shakllaridan biri, umumiy madaniyatning tarkibiy qismidir. Shuningdek, u mamlakat fuqarolarini sog'lomlashtirish, uning himoyachilarini tayyorlash vositalaridan biridir.

Shuni unutmaslik kerakki, jismoniy madaniyat xalq tomonidan yaratilgan. Jismoniy tarbiya shakllari, metodlari, vositalari boshlang'ich mehnat faoliyati jarayonidayoq shakllangan. Mehnat jarayonida inson o'z jismoniy va ma'naviy kuchlarini rivojlantirib kelgan.

Insonning hayotga eng avvalo, mehnatga bo'lgan tayyorgarligi zaruriyati jismoniy madaniyatning vujudga kelishi va keyingi rivojlanishini tarixan asoslab berdi.

Jamiyat rivojlanishining boshlang'ich davridagi o'yinli harakatlar mehnat tarbiyasi va shu bilan birgalikda jismoniy tarbiyaning muhim vositasi bo'lib hisoblandi. Qadimgi vaqtlardan buyon sportning zamonaviy turlari ko'p yuz yilliklar davomida avaylab saqlanmoqda va takomillashtirilmoqda. Bular qatoriga – kurash, boks, og'irliklarni ko'tarish, qilichbozlik, suzish, chang'i sporti va konkida uchish sporti, ot sporti, futbol va b.ni kiritish mumkin. Ularning har biri – go'zallik va kamolot, harakatlar uyg'unligi, sportning u yoki bu turining umumiy estetikasi namunasidir. Jamiyat taraqqiyoti davomida sport snaryadlari paydo bo'ldi: sharlar, to'plar, tayoqlar va b; turniklar, bruslar, xodalar va h.k.; xonalar, maydonchalar jihozlana boshlandi, stadionlar qurildi.

Turnirlar, bellashuvlar, musobaqalar, sport bayramlari, olimpiadalar an'anaviy tus oldi. Snaryadlar, sport xonalari, maydonchalar, stadionlar, sport tadbirlarining ssenariylari har doim va hozirgi kunda ham, o'z mamlakatining milliy koloriti, o'z davriga javob beradigan yuksak estetik did bilan ajralib turdi va ajralib turadilar (Qadimiy Yunoniston, Qadimgi Rim, Sharqdagi sport bellashuvlari va turnirlar).

Sportni estetik baholashda qo'llaniladigan quyidagi atamalarning mohiyatiga alohida to'xtalish lozim. Ular: garmoniya, shakl, ritm va dinamika, mayinlik va plastika, nozik harakat, nafosat, vazminlik, zo'r berish, kuch va qudrat, tezlik va tavakkalchilik, aniqlik, vaqt hissi, texnika, strategiya va taktika, musobaqa – g'alaba, zavqlanish va b.

Garmoniya (uyg'unlik) – gavda egiluvchanligi, qaddi-qomat, harakatlanayotgan jismning go'zalligi; qismlarning umuman olingan birligi, uyg'unligi va mutanosibligi, garmonik yaxlitlikni yaratadigan bir butun mashqning ayrim elementlari birikmasidir. Masalan, gimnastikada – bu estetik elementlarning birlashishi (sekin, tez sur'atda); butun mashqni ijro qilganda, kichkina elementlarning harakatning turli ritmlari bilan birlashishida namoyon bo'ladi.

Zavqlanishni keltirib chiqaruvchi shakl – qiyofa; tashqi ko'rinish, konfiguratsiya, tuzilish, struktura, yaxlitlik va birlik; chiqishning kompozitsiyasi yoki uslubi; maqsadga – go'zallikka, nafosatga va tomoshaga oidlikka erishish uslubi (masalan, badiiy gimnastikada): ayniqsa, mayin chiziqlar murakkab kombinatsiyaga birlashganida o'ziga xos lazzat bag'ishlaydi.

Ifodali harakatning ritmi – shakli; o'z-o'zini ifodalash uslubi (raqsdagi kabi); bir butun chiqishning ajralmas belgisi; unga tugallanganlik, to'liqlik va birlikni bag'ishlaydi; bu yana

naqsh zichligi, tezlik variatsiyasi; gimnastikada – bir-biri ketidan boruvchi, elementlar va ular birikmalarining mutanosibligi, izchilligi; musiqa kuzatuvi ritmi bilan harakatlarning muvofiqligi.

Dinamika – sarflangan kuchlar ta'siridagi harakat; harakatlar izchilligidagi chiziq va shakl.

Mayinlik – ifodali harakatning ko'rsatkichi; nafasat, latofatni ko'zlaydi; shoirona va estetik ma'noga ega bo'ladi.

Plastika (silliqlik) – inson tanasining tuzilishi; bevosita tomosha qilinadi; estetik tuyg'u estetik bahoni keltirib chiqaradi; sportchilar o'zlarining xatti-harakatlari bilan tomoshabinlarga o'z tuyg'ularini yetkazadilar; u ham dinamikada, va shuningdek, statikada namoyon bo'ladi.

Nazokat – joziba, latofat – harakatlar ko'rkamligi, gavda vaziyati va holatida mujassamlangan go'zallikning rang-barangligi.

Latofat – qiyofalar, chiziqlar go'zalligi, shaklning mutanosibligi, sayqallanganligi, harakatlarning nozikligi, xushbichimligi, latifligi; sportda eng maksimal keskinlik sharoitlarida latiflikka intilish (muz ustidagi raqslarda, konkida uchish sportida).

Vazminlik – psixik vazminlik, sportchining jismoniy imkoniyatlari; o'zi va vaziyatni boshqarish; murakkab o'yin vaziyatida vazminlikni saqlash mahorati, ayniqsa, odatlanmagan sharoitlarda; hayajonlantiruvchi va chiroyli manzarani yaratadi; hattoki, yutqazyotgan paytda hamda nizoli va kutilmagan vaziyatlarda ham vazminlikni saqlash mahorati – bu ham sportdagi go'zallik elementi hisoblanadi.

Zo'r berish – bitta sportchi, butun jamoa quvvatining sarflanishi (jamoaviy ruh); vazn, hudud, ravonlikni hisobga olgan holda harakatni tahlil qilishni talab etadi; albatta, dinamik qobiliyatlarning ishga solinishi zarur; bu zo'r berishdan zavqlanish estetik qadriyat sifatida his etiladi.

Kuch – go'zallik; kuch – qudrat – tezlik – xavf-xatar – aniqlik = sportdagi go'zallikning boshlang'ich tushunchalari hisoblanadi. Bunda kuch – jismoniy imkoniyatlar; qudrat – kuch va tezlikning mahsuli (qudrat go'zalligi); tezlik – agarda u mukammal bo'lsa, go'zallik mezoni sifatida; unda “muvozanatlovchi elementlarning” ajoyib ta'siri mavjud (konkida uchish: inson o'z tanasining kuchi yordamida harakat qiladi – bu ulkan jozibalikdir).

Sportchi harakatlarining tezligi artistlarcha mohironadir, aniqlik bilan birlikda u, yanada yuqori baholashga arziydigan, qo'shimcha go'zallikka ega bo'ladi; bu jarayonda tomoshabinni his-hayajon chulg'ab oladi.

Tezlik va tavakkalchilik – nazorat qilinayotgan tezlikda (masalan, tog'-chang'i sportida)gi chiqishlar chiroylidir; tezlikning xavf-xatar, tahlika bilan bog'liqligi; sportchi doimo keskinlikda harakat qiladi, biroq tomoshabin buni ko'rmaydi va shuning uchun “A'lo darajada!”, deb xitob qilgan holda g'oyat zavqlanadi.

Qudrat – vaqt birligida bajariladigan ish (harakat); sport mashqlarida amalga oshiriladi; sportdagi baholash mezoni; sportda yaxshi muvozanatni saqlash yoki muvozanatda turish sportchini g'alabaga chorlaydi.

Muvozanat – yuqori malakali sportchining belgisi; dinamik kuch (qaysi-ki, buni gimnastlar yashirishga harakat qilishadi); qudrat va muvozanatning bog'liqligi, nimaga ulkan jismoniy kuch sarflanadigan, sportning ko'pgina turlarida yutuqni ta'minlaydigan sportdagi yaxshi muvozanatlangan qudratli shakl sirli go'zallik bo'lib tuyuladi.

Aniqlik – nazorat bilan birgalikdagi to'g'rilik; vaqtni sezish va o'z-o'zini boshqarish – eng yuqori sport darajasidadir.

Nazorat – sportchining qurol-yarog'lari va o'zini tuta bilishi, o'z jihozlaridan foydalanish mahorati va ularni o'zining estetik mukammalligi, deb hisoblashi, unga muvaffaqiyatli va chiroyli natija bog'liq bo'lgan, o'z-o'zini ifodalashi bilan aloqador.

Vaqtning sezish tuyg'usi – sport estetikasida o'z-o'zini boshqarish harakatlari sinxronligi bilan bog'liq; sportchining mahorati qanchalik baland bo'lsa, shu qadar vaqtning sezish tuyg'usi kuchli rivojlangan bo'ladi (o'q uzish, golf, kamondan o'q uzish – ballistikaning go'zalligi).

Ijro qilish texnikasi – sportchi chiqishlarini baholash uchun muhim mezon; bu nafaqat, mexanik aniqlik, balki harakatlarni qaytarish mahorati – badiiylikni anglab olishning kalitidir. Masalan, gimnastikada estetik potensial o'sib boradi.

Texnika – usullar, harakatlar raqiblarning qarshiligi sharoitlarida amalga oshiriladi, shu sababdan, ularning bajarilishi alohida murakkabdir.

Hujum – uning maqsadi: raqibga hissiy mulohaza qilish uchun soniya bo'laklarini qoldirish; kutilmaganda yuz beradigan vaziyatdan zavqlanish – estetik mezonlardan biridir. Bu mukammallik lahzasi, ya'ni estetika demakdir; tajriba va mahoratning mavjudligida hujum sportchi va tomoshabinga zavq bag'ishlaydi.

Sportda maqsad va unga erishish kuch-qudrat va tavakkalchilikni talab etadi. Eng asosiysi – ishonch, ammo u tajriba bilan birga keladi.

Tajriba – xavf-xatar darajasini to'g'ri baholash qobiliyati, o'z-o'zini nazorat qilishdir. Shundagina sportchi chiqishining tugallanganligi kafolatlangan bo'ladi. Bu esa tomoshabinga sport estetikasi, go'zalligidan zavqlanish hissini bag'ishlaydi. Sportning ba'zi bir turlarida estetik taassurotning oshib borishini shamol kuchaytiradi. Masalan, yelkanli qayiq sporti, parashyut sporti, planerda uchish sporti kabilarda.

Tashqi ta'sirlanishlarga javoban, sportchi tomonidan o'z ichki qudratining his etilishi, unga atrofdagi vaziyat va sharoitni tekshirishga yordam beradi. Bunday ta'sirlar – zo'r berish orqali zavqlanishning yana bir karra namoyon bo'lishidir.

Mudofaa – mudofaa o'yinidagi ijod – go'zallik, amaliy ta'sirlanish ko'rinishida namoyon bo'ladi.

Strategiya – sportchi barcha sodir bo'layotgan hodisalarni yaxlit qamrab olayotgan bo'lsa, topshirilgan harakatni oldindan topib olsa, amalga oshirish uchun zarur bo'lgan elementlarni ajratib olsa, bularning barchasi strategiya hisoblanadi.

Taktika – sport spetsifikasi tomonidan asoslab berilgan ma'lum darajada rivojlangan fikrlashni talab qiladigan; ta'sirchan xarakterga ega bo'lgan, fikrlash tezligi bilan ajralib turadigan, turli sport o'yinlarida va yakkama-yakka olishuvda muhim bo'lgan, bir butun holdagi narsaga shakllanib yetilgan (o'yinning) lahzalari – o'yinning estetikligini kuchaytiradigan, oldindan kutilgan haqiqiy strategik san'atdir. Taktika – raqib ustidan g'alaba qozonishga qaratilgan o'yinchilar va jamoaning individual va jamoaviy harakatlarini tashkil qiladi. Bu har bir o'yinchining harakatlarida yuqori ong va ijodiy tashabbus bilan ajralib turadigan harakatlar jamoaviyligiga asoslangan; faol mustahkam himoya bilan quvvatlangan faol hujumkor harakatlar bilan tavsiflanadi. Bu hujum, mudofaa, raqibga qarshilik ko'rsatish, yuksak mahorat tufayli g'alabaga erishish demakdir. Taktika, ayniqsa, xalqaro musobaqalarga tayyorgarlik ko'rish jarayonida uzluksiz ravishda takomillashib boradi.

Musobaqa – bunda sur'at va ritm muhim o'rin egallaydi. Agarda g'olib unga kuchi teng keladigan raqib oldida ustuvorlikka ega bo'lganida – estetik cho'qqilarga erishiladi. Bir-biriga munosib bo'lgan raqiblarning yakkama-yakka olishuvidan kelib chiqqan holda, asta-sekin o'sib borayotgan va ularning bittasi uchun g'alaba yoki mag'lubiyatga aylangunga qadar, cho'qqisiga yetgunicha, o'yinning o'zi estetik obyekt sifatida zavqlanish hissi ko'rinishida – idrok etiladi. O'yindagi kutilmagan voqealar, usullar, o'tishlar e'tiborga molik hisoblanadi.

Musobaqalashuvchanlik – sportdagi go'zallik va ustunlikning ko'proq ahamiyatli bo'lgan negizidir. Eng asosiysi, sportchi va sport musobaqalari tashkilotchilari sportning ustunlikka erishishda go'zallik manbasi sifatidagi rolini asoslab bilishlaridadir.

Bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilariga kasbiy pedagogik muloqotga oid bilim, ko'nikma va malakalarida qay darajada o'zgarish bo'lganligini quyidagi mezonlar asosida aniqlanadi:

- bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilari tomonidan ularning kelajakdagi faoliyatida kasbiy madaniyat – pedagogik muloqotning ijtimoiy-pedagogik ahamiyati va zarurligini anglaganligi;
 - bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilarida sport etikasi va estetikasiga oid nazariy tushunchalar, yangi atamalar zahirasining kengayishi;
 - bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilari kasbiy-pedagogik madaniyatining o'ziga xos xususiyatlarini bilishi;
 - bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilari kasbiy muloqot pedagogikasi hamda ularning baholash parametrlarini bilishi;
 - bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilari yuksak axloqiy xislatlarga ega bo'lishi;
 - bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilarining o'quvchilarda Vatanga muhabbat tuyg'usini idrok etishi;
 - bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilarida milliy urf-odatlar, an'analar va qadriyatlarga hurmat tuyg'usining shakllanganligi kabilar.
- Xulosa qilib shuni ta'kidlash lozimki, sportda uyg'unlik, teng huquqda bo'ysunganlik, proporsiyaviylik, rang-baranglik kabi holatlar sportchida alohida keskinlikni keltirib chiqarmaydi, ammo tomoshabin tomonidan yanada ko'proq sezgirlik bilan idrok etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaat nomasi. Xalq so'zi, 29-dekabr 2018-yil, 3-b.
2. Sattorov A.E. Bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchilarida kasbiy madaniyatni shakllantirishning pedagogik asoslari va texnologiyalari. Avtoreferat. Chirchiq 2019-yil. – 52 b.
3. Исмаилов Т.У. Педагогические особенности физического воспитания и оздоровительных мероприятий в начальных классах: Автореф. дисс. ... канд. пед. наук. – Т., 2010. – С. 21.

XALQ TA'LIMI
ILMIY-METODIK JURNALI

bilim, malaka, ko'nikma
bilim, malaka, ko'nikma
bilim, malaka, ko'nikma

ISSN 2181-7839

Maqola jurnalda nashr etilganligi haqida

SERTIFIKAT

№ 0088

ANVAR SATTOROV

(maqola muallifi)

BO'LAJAK JISMONIY MADANIYAT
O'QITUVCHILARIDA KASBIY KOMPETENTLIKNI
RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI

nomli maqolasi jurnalning 3-sonida (May-Iyun) nashr etildi

Ushbu maqola ekspert baholashdan (taqrizlar olindi) o'tkazildi,
ijobiy baholandi va jurnalda nashr etish uchun tavsiya etildi

Bosh muharrir:

S. Mahmudov

TOSHKENT-2020